Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

Proves d'accés a cicles formatius de grau superior de formació professional inicial, d'ensenyaments d'arts plàstiques i disseny, i d'ensenyaments esportius 2011

Psicologia i sociologia
Sèrie 2

SOLUCIONS,
CRITERIS DE CORRECCIÓ
I PUNTUACIÓ

Instruccions

La prova consta de dues parts.

- **PRIMERA PART: Comentari d'un text.**
- **SEGONA PART: Trieu i resoleu TRES de les cinc qüestions que es proposen. Indiqueu clarament quines heu escollit. Només es puntuaran les tres qüestions que trieu.**

Primera part

Comentari de text. Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

La primera flor de la vida sexual infantil estava destinada a sucumbir a conseqüència de la incompatibilitat dels seus desitjos amb la realitat i de la insuficiència del grau d'evolució infantil, i, en efecte, va sucumbir entre les més doloroses sensacions. La pèrdua de l'amor i el fracàs van deixar darrere una duradora influència del sentit del *jo*, com una cicatriu narcisista que constitueix l'aportació més gran al sentiment d'inferioritat dels neuròtics. La investigació sexual, limitada per l'incomplet desenvolupament físic del nen, no va aconseguir arribar a cap conclusió satisfactòria. D'això ve el comentari: «No puc aconseguir res; tot em surt malament.» La tendra adhesió a un dels progenitors, quasi sempre del sexe contrari, va sucumbir al desengany, a la inútil espera de satisfacció i a la gelosia provocada pel naixement d'un germanet, que va demostrar inequívocament la infidelitat de la persona estimada; l'intent, emprès amb tràgica gravetat, de crear per si mateix un nen semblant va fracassar d'una manera vergonyosa; la minoració de la tendresa que abans envoltava el nen, les més elevades exigències de l'educació, les paraules severes i algun càstig li van descobrir, finalment, el menyspreu de què era víctima.

1. Indiqueu a quin corrent psicològic pertany el text.
[1 punt]

Psicoanàlisi.

2. Esmenteu, com a mínim, dos autors rellevants d'aquest corrent psicològic.
[1 punt]

Freud, Jung, Adler, Lacan, Klein, Erikson.

3. Anomeneu, com a mínim, dos conceptes o principis d'aquest corrent psicològic que figurin en el text.
[1 punt]

Complex d'Èdip, complex d'Electra, impuls sexual (libido), allò, jo, superjò.

4. Indiqueu les etapes del desenvolupament psicosexual i libidinal infantil que corresponen al corrent psicològic del text.
[1 punt]

Fase oral, fase anal, fase fàl·lica i fase genital.

Segona part

De les cinc qüestions que trobareu a continuació, escolliu-ne TRES.

1. Indiqueu quines de les afirmacions següents són vertaderes (V) i quines són falses (F): [2 punts]

	V	*F*
a) La psicologia és la ciència que se centra en les ments o en les conductes «anormals».		X
b) La percepció permet atendre ones sonores de qualsevol freqüència.		X
c) L'atenció es pot activar voluntàriament o involuntàriament.	X	
d) El primer pas per a memoritzar alguna cosa es basa en la percepció.	X	
e) En els experiments de Pavlov el menjar és una resposta incondicionada.		X

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,4 punts.

2. Relacioneu cadascuna de les lleis de la percepció de la columna de l'esquerra amb la imatge corresponent de la columna de la dreta. Escriviu, en les caselles que hi ha a continuació de la taula, el número apropiat a cada lletra.

[2 punts]

a) Llei de la proximitat	**1.**
b) Llei de la semblança	**2.** 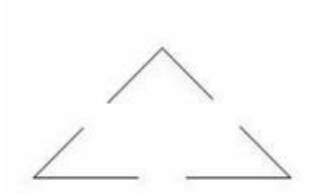
c) Llei de figura i fons	**3.** 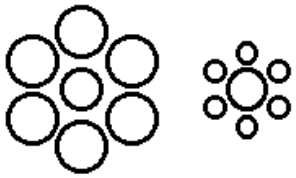
d) Llei del contrast	**4.** 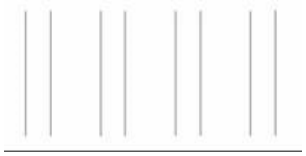
e) Llei del tancament	**5.** 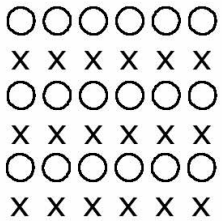

a) **4** ***b***) **5** ***c***) **1** ***d***) **3** ***e***) **2**

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,4 punts.

3. Els dos sistemes que vetllen pel bon funcionament de la nostra conducta són el sistema nerviós i el sistema endocrí. La imatge que segueix l'enunciat mostra les parts més importants del sistema endocrí. Completeu la taula amb els noms de cadascuna de les parts i expliqueu breument quina funció tenen.

[2 punts]

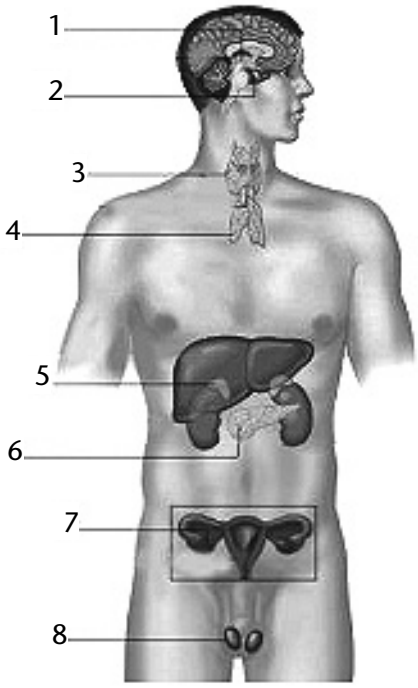

	Nom i funció
1	**Hipotàlem**: òrgan que es pot considerar el centre nerviós director i controlador de totes les secrecions endocrines. Segrega neurohormones que són portades a la hipòfisi o glàndula pituïtària.
2	**Hipòfisi o glàndula pituïtària**: glàndula situada a la base del crani, que està connectada amb l'hipotàlem i regula per mitjà de la secreció d'hormones el funcionament de les altres glàndules. És un pont entre el sistema nerviós i l'endocrí.
3	**Tiroide o glàndula tiroide**: glàndula que està situada a la part frontal del coll. La funció principal que té és produir l'hormona tiroxina, que regula el creixement, l'alçada, el desenvolupament del sistema nerviós, el funcionament sexual i el cicle menstrual.
4	**Paratiroides o glàndules paratiroides**: glàndules endocrines situades al coll, que produeixen l'hormona paratiroïdal, que contribueix a regular l'homeòstasi del calci i del fòsfor i la fisiologia dels ossos.
5	**Glàndules suprarenals**: glàndules endocrines la funció de les quals és regular les respostes a l'estrès, per mitjà de la segregació d'hormones com l'adrenalina.

	Nom i funció
6	**Pàncrees**: òrgan glandular que segrega insulina per a regular la quantitat de glucosa en la sang. També produeix enzims que ajuden a la digestió dels aliments.
7	**Ovaris**: gònades femenines, productores d'hormones sexuals i òvuls, que estan situades a tots dos costats de l'úter. A més de produir òvuls, segreguen estrògens i progesterona. Aquestes hormones són les responsables dels canvis físics de la pubertat i de l'aparició dels caràcters sexuals secundaris, i contribueixen a fer possible la maduració de l'endometri uterí en espera de la implantació d'un òvul fecundat.
8	**Testicles**: gònades masculines, productores dels espermatozoides i de la testosterona, hormona que és responsable dels canvis físics en l'home, dels canvis en la veu i de la producció d'espermatozoides.

Compteu 0,25 punts pel nom i la funció correctes. Compteu 0,1 punts en cas que només sigui correcte el nom.

4. Llegiu el text següent i, a partir dels conceptes que hi apareixen, completeu la taula.
[2 punts]

L'edifici del carrer Major, 125, té cinc pisos. Avui s'ha convocat una reunió de veïns. El tema que s'ha de tractar és si es posa ascensor o no. Hi ha diverses opinions sobre aquesta qüestió. Els veïns que viuen als baixos i a l'entresòl opinen que no cal ascensor, mentre que els que viuen del primer al cinquè creuen que sí que és necessari. El senyor Roca, que viu a l'entresòl segona, pensa que li aniria molt bé tenir ascensor, ja que té esclerosi múltiple i va amb una crossa, però diu que no cal, com la resta de veïns dels pisos baixos. La senyora Vila, que viu al primer, entén la posició dels veïns dels pisos baixos, però com que parla el seu marit no s'atreveix a dir res, per no contradir-lo. El senyor García demana que parli la senyora Canal, que és advocada i sempre ha solucionat els problemes de l'escala. Ella proposa que, si es posa ascensor, els veïns dels pisos baixos paguin menys que els veïns dels pisos alts, ja que de segur que l'utilitzaran menys. Després de fer comptes, tots aproven aquesta proposta.

Compteu 0,25 punts per cada concepte definit correctament i identificat en el text.
Compteu 0,1 punts per cada concepte identificat en el text però no definit.

Concepte	*Definició*	*Elements identificats en el text*
Grup de referència	Grup amb el qual un individu s'identifica i que utilitza com a model de conducta.	Veïns dels pisos baixos o dels pisos alts.
Grup de pertinença	Grup del qual forma part realment un individu.	Veïns de l'edifici del carrer Major, 125.
Estatus	Posició social que ocupa una persona dins del grup, reconeguda per la resta d'individus.	Que parli la senyora Canal, que és advocada.
Minoria	Grup de població minoritari numèricament.	Els veïns dels baixos i de l'entresòl.
Majoria	Grup de població majoritari numèricament.	La resta de veïns, des del primer fins al cinquè.
Conformitat	Canvi de conducta o d'opinió dels individus com a resultat de la pressió del grup.	El senyor Roca, com la resta de veïns dels pisos baixos, diu que no cal.
Rol sexual	Comportament que s'exigeix o es pressuposa d'una persona, en aquest cas una dona.	La senyora Vila no s'atreveix a dir res, per no contradir el seu marit.
Resposta de consens	Opinió acceptada pel grup i que fa canviar l'opinió inicial d'alguns individus.	Que els veïns dels pisos baixos paguin menys que els veïns dels pisos alts.

5. Responeu a les qüestions següents:
[2 punts]

a) Anomeneu dues característiques del condicionament clàssic.

Resposta reflexa o involuntària, caràcter passiu, associació d'estímuls (un estímul condicionat s'associa a un estímul incondicionat), conducta com a resposta als estímuls, reforç anterior a la resposta, etc.

b) Esmenteu dos factors que influeixen en la percepció.

Aprenentatge, experiències passades, esquemes cognitius, aspectes subjectius (motivació, interessos, etc.), aspectes socials (llenguatge, cultura, sexe, etc.).

c) Anomeneu dues alteracions de la memòria.

Síndrome amnèsica (amnèsia retrògrada, amnèsia anteròg rada), amnèsia funcional, demència.

d) Indiqueu dos agents que intervenen en el procés de socialització.

Família, escola, religió, institucions públiques o privades (esplais, grups escoltes, clubs esportius o culturals, etc.), mitjans de comunicació (televisió, Internet, etc.), grup d'iguals.

e) Esmenteu dos elements del mètode científic.

Observació, formulació d'hipòtesis, deducció de les conseqüències, contrast d'hipòtesis.

Cada resposta correcta es valorarà amb 0,4 punts.

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés